

تحلیل فضایی حوادث سوختگی در شهر رشت در طی پنج سال اخیر (۹۴-۱۳۹۰ ه.ش)

غلامرضا نوروزی گوهری - کارشناسی ارشد جغرافیای پزشکی، گروه جغرافیا، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران
نصرالله مولایی هاشجین - استاد گروه جغرافیا، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران
محمدرضا مبین - استادیار گروه پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی استان گیلان، رشت، ایران

تاریخ پذیرش: ۹۷/۰۶/۲۰

تاریخ دریافت: ۹۶/۰۴/۰۳

چکیده

این تحقیق با توجه به روش توصیفی و تحلیلی و با بهره‌گیری از داده‌های اسنادی و کتابخانه‌ای به تحلیل فضایی حوادث سوختگی در شهر رشت در طی پنج سال اخیر پرداخته و هدف تحقیق تعیین فراوانی سوختگی اعم از ویژگیهای فردی و عمومی، درصد و علل سوختگی، فراوانی سوختگی در نقاط مختلف (منزل، محل کار، خیابان و ...) و تحلیل فضایی بروز سوختگی در شهر رشت می‌باشد. نتایج حاصل از مطالعات میدانی و اسنادی نگارنده و مصاحبه با کارشناسان متخصص در آتش نشانی، پرستاران و پزشکان بیمارستان سوختگی بیانگر اینست که در طی پنج سال اخیر در شهر رشت تعداد ۶۹۷ نفر دچار انواع سوختگی گشته‌اند. که از مجموع این افراد مراجعه کننده به بیمارستان ۵۲،۵۲ درصد سن شان کمتر از ۳۰ سال، ۲۷،۸۳ درصد ۳۰ تا ۵۰ سال و ۱۹،۶۵ درصد بالای ۵۰ سال می‌باشند. بیشترین درصد افراد مراجعه کننده به بیمارستان در ماههای اسفند، آذر، مرداد و آبان به ترتیب و کمترین مراجعه کننده در ماههای مهر و شهریور به ترتیب می‌باشد. بیشترین درصد پذیرش بیمار سوختگی در ساعت ۱۱ صبح بوده که حدود بیست درصد می‌باشد و کمترین پذیرش بیمار در ساعت چهار بامداد و بدون پذیرش بوده است. در مجموع بیشترین پذیرش بیمار در ساعات روزانه ۷، ۸، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ بوده است. ۸۲،۸۴ درصد بیماران سوختگی مراجعه کننده به بیمارستان با بهبودی و بهبودی نسبی ترخیص گشته، ۸،۷۵ درصد با پیگیری، ۰،۴۳ درصد انتقال، ۳،۸۷ درصد فوت و ۴،۳۰ درصد نیز با میل شخصی ترخیص شده‌اند. ۴۱،۷ درصد بیماران مراجعه کننده درجه سوختگی شان درجه دو بوده و نسبت به درجات بالایی دیگر در حد کم می‌باشد. ۵۹،۵ درصد بیماران مراجعه کننده به بیمارستان در سالهای آماری درصد سوختگی شان کمتر از ده درصد بوده، ۳۳،۴۳ درصد بیماران ۱۰ تا ۳۰ درصد و ۱،۴۳ درصد بیماران درصد سوختگی شان بالای ۸۰ درصد بوده است. نتایج تحقیق نشان داده که از نظر محل وقوع حادثه ۹۲،۳۹ درصد سوختگی‌ها در منزل مسکونی، ۱،۶ درصد در اماکن و مراکز تجاری، ۲ درصد در معابر و گذرگاهها، ۱،۷۲ درصد در کارگاهها و کارخانه و ۲،۲۹ درصد در سایر مکانها رخ داده است و توزیع سوختگی در مناطق و نواحی شهر رشت نامتعادل است.

واژه‌گان کلیدی: تحلیل فضایی، حوادث سوختگی، شهر رشت

مقدمه

آسیب‌های سوختگی یکی از علتهای مرگ و میر را هم در کشورهای توسعه یافته و هم کشورهای در حال توسعه تشکیل می‌دهند و خسارات مالی و جانی قابل توجه در بیماران و خانواده‌های آنها در جوامع دارند (حسینی و عسکریان، ۱۳۸۶: ۳۶). سوختگی چهارمین علت شایع‌تر و مادر جهان است (Peck MD, 2011) در آمریکا سالانه ۱/۲۵ میلیون نفر در این کشور دچار سوختگی می‌شوند که نیازه توجیهات پزشکی دارند، تقریباً ۵۰ هزار نفر از آنان در بیمارستان بستری و هزینه ای بالغ بر ۷ میلیارد دلار صرف درمان آنها می‌گردد (Bedger J. Burns, 1380). در ایران نیز صدمات سوختگی شیوع و مرگ و میر بالایی دارند به طوری که روزانه حداقل ۸ نفر به دلیل سوختگی فوت می‌کنند.

بعد از حوادث رانندگی تروما سومین عامل مرگ و میر ناشی از حوادث می‌باشند (زمان‌زاده و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۲۴). سوختگی‌ها عموماً به گرمایی، الکتریکی، و شیمیایی تقسیم می‌شوند که سوختگی‌های شیمیایی شیوع کمتر داشته ولی شدیدتر می‌باشند (Brunicardi FC AD, Billiar, 2010) شیوع جهانی سوختگی ناشی از آتش و آب جوش سه تاده درصد می‌باشد (Peck MD, 2012)، شایع‌ترین نوع سوختگی نوع حرارتی می‌باشد که مایعات داغ شایع‌ترین آنها هستند (Holmes JHO, Heimbach DM, 2005).

مشکلات روان شناختی و تغییرات بدشکلی جسمی که از پیامدهای سوختگی می‌باشد سبب می‌گردد که از نظر اقتصادی سوختگی از پرهزینه‌ترین آسیب‌ها باشد. با این وجود خسارت از دست رفتن طولانی مدت عملکرد جسمی یا آسیب‌های روانی و نقایص زیبایی به هیچ وجه قابل محاسبه نمی‌باشد (زمان‌زاده و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۲۶). ۵۰ درصد بار سوختگی مربوط به عوارض آن است (پیشنمازی و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۰۳). بررسی‌ها نشان داده‌اند که جمعیت‌های خاصی که شامل افراد بسیار جوان و یا بسیار پیر هستند بیشتر در معرض خطر سوختگی می‌باشند. عوامل متعددی اجتماعی اقتصادی مانند الگوهای خانوادگی (تعداد افراد خانواده)، بیکاری و سطح تحصیلات پائین‌تر، فقر مرتبط با خطر سوختگی می‌باشند. همچنین فاکتورهای مرتبط با محل زندگی شامل عدم داشتن مسکن، عدم وجود لوله کشی داخلی و وجود سیستم گرمایشی چوبی می‌تواند از عوامل خطرزا باشد. اخیراً سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی (GIS)^۱ جهت بررسی صدمات، از جمله تعیین عوامل خطرو ارزیابی برنامه‌های پیشگیری استفاده می‌گردند. سیستم اطلاعات جغرافیایی سیستمی است که محققان را قادر می‌سازد تا صدمات فردی را در مختصات جغرافیایی نشان دهند و سپس ویژگی‌های جغرافیایی، دموگرافیک، اجتماعی و اقتصادی را شرح دهند. تعیین خطر سوختگی مرتبط با مکانها و محدوده‌های جغرافیایی مختلف می‌تواند بر روی راهبردهای پیشگیری و نیز برای آموزش مراقبت از سوختگی اثرگذار باشد زیرا سبب می‌شود تا این برنامه‌ها بر اساس ویژگی‌های دموگرافیک و اجتماعی- اقتصادی منطقه طراحی شوند (Edelman LS, Cook LJ, Saffle JR, 2011).

در سالهای اخیر با توجه به افزایش جمعیت و شهرنشینی در کلانشهر رشت روند توسعه شهری نامناسب بوده و بر این اساس سطوح شهری باتوجه به وسعت، تعداد و تراکم جمعیت در شهر رشت در قالب تقسیمات درون شهری ۵ منطقه، ۱۵ ناحیه و ۵۵ محله تقسیم گردیده است. بدلیل افزایش چشمگیر آتش سوزی در شهر رشت در سالهای اخیر بخصوص در حاشیه و محلات پایین شهر این طور به نظر می‌رسد که نوع و علل سوختگی نسبت به گذشته‌های دور متفاوت بوده و نگارنده نیز در تحقیق حاضر به دنبال شناسایی مکان‌ها و محدوده‌های بروز حادثه منجر به سوختگی بر حسب تقسیمات درون شهری در سطح شهر رشت طی پنج سال اخیر به همراه علل و عوامل موثر در بروز سوختگی می‌باشد. تا بتوان با تحلیل فضایی آن به ارایه راهکارهای کاهش حوادث ناشی از سوختگی پرداخته شود. مین و همکارانش در سال ۲۰۱۵ در

یک مطالعه مقطعی ۴ ساله با عنوان "مطالعه سیستم اطلاعات جغرافیایی در دو بخش شهر و روستا در گرجستان و کارولینای جنوبی" انجام دادند دریافتند که از نظر نسبت بروز سوختگی روستاییان با افراد شهری متفاوت می‌باشند و افراد جوان و آنهایی که وضعیت اقتصادی و اجتماعی پایین به ویژه در شهرها هستند در معرض خطر بالایی قرار داشتند. امکانات درمانی و مراقبت سوختگی کمتر در مناطق روستایی وجود دارد آنها پیشنهاد دادند که می‌توان از سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی برای مطالعه توزیع فضایی سوختگی و جهت برنامه ریزی برای کاهش آسیب‌های ناشی از آن استفاده کرد. الدمن در سال ۲۰۰۷ در مطالعه ای با استفاده از پایگاه‌های داده اطلاعاتی مانند کتب و سایتها با عنوان "استفاده از سیستم‌های جغرافیایی در تحقیقات ترومایی" انجام دادند نشان داد که سیستم‌های نقشه برداری جهت داده‌های مکانی به کار گرفته می‌شود و می‌توان با استفاده از سیستم‌های اطلاعاتی جغرافیایی ویژگی‌های مناطق مختلف را تفسیر کرد و از آنها می‌توان برای مطالعه میزان آسیب دیدگی، توصیف جمعیت در معرض خطر، بررسی دسترسی به مراقبت تروما و توسعه و ارزیابی برنامه‌های پیشگیری از آسیب استفاده کرد بنابراین نتیجه گرفت که می‌توان از سیستم‌های اطلاعاتی جغرافیا به عنوان ابزاری برای توصیف صدمات برای جوامع استفاده کرد. ویلیامز و همکارانش در سال ۲۰۰۳ مطالعه مروری با عنوان "تنوع جغرافیایی ناشی از آسیب‌های سوختگی در کودکان شهری" انجام دادند که در آن از سیستم اطلاعات جغرافیایی و آمار فضایی برای توصیف تنوع جغرافیایی سوختگی در کودکان ۱۴-۰ سال استفاده کردند توانستند مساحت زیادی از بروز سوختگی را در شمال سنت لوئیس شناسایی کنند، آنها نتیجه گرفتند که ابزار نقشه برداری جغرافیایی برای ارزیابی اطلاعات آسیب‌ها در یک منطقه می‌باشد ترکیبی از نقشه حاصله از صدمات و تجزیه تحلیلی آماری آن جزئیات سطح مراقبت را فراهم می‌کند و مناطق کوچک را همراه با صدمات خاص شناسایی می‌کند. امیرعلوی و همکاران ۱۳۸۹، در یک مطالعه توصیفی با عنوان "اپیدمیولوژی سوختگی کودکان مراجعه کننده به مرکز فوق تخصصی سوانح، سوختگی و ترمیمی ولایت رشت در سال ۱۳۸۷" بر روی کودکان ۱۴-۰ سال انجام دادند، به این نتایج رسیدند که ۸۱/۵ درصد از بیماران و مراجعه کننده شهری بودند و ۷۲ درصد بیماران در اثر مایعات داغ سوخته بودند. ۹۳ درصد سوختگی در خانه اتفاق افتاده بود و بیشترین سوختگی در زمانهای بین ۶ بعد از ظهر تا نیمه شب بود. بیشترین مراجعه در فصل تابستان بود. بیشترین درجه سوختگی درجه ۲ بود. آنها پیشنهاد دادند که برنامه‌های آموزشی در سطح جامعه به منظور پیشگیری از بروز حوادث حاد در جهت جلوگیری از آسیب‌های سوختگی در نظر گرفته شود. همچنین امیرعلوی و همکاران ۱۳۹۱ در تحقیقی با عنوان "اپیدمیولوژی آسیب‌های سوختگی در مرکز تازه تاسیس مراقبت سوختگی در رشت" بر روی اپیدمیولوژی چهار ساله آسیب‌های سوختگی نتایج نشان داد که میزان مرگ و میر کلی در این بیماران ۸/۷ درصد بود. متوسط سطح کلی سوختگی بدن (TBSA) $18/4 \pm 15/24$ بود. ارتباط معنی داری بین سن، محل سکونت، سطح تحصیلات، بیکاری، وضعیت تاهل، علت سوختگی، TBSA و میزان مرگ و میر وجود داشت. هادیان جزی و همکاران، ۱۳۸۳، فراوانی سوختگی‌های الکتریکی، شیمیایی و حرارتی در کودکان و نوجوانان مراجعه کننده به بیمارستان سوانح و سوختگی شهید مطهری تهران در سال ۱۳۸۱، بیان داشته در این مطالعه تعداد بیماران مرد بیش از بیماران زن بود ۵۸/۶ درصد در برابر ۴۱/۴ درصد اغلب بیماران افراد زیر ۵ سال بودند و سطح سوختگی (BSA) در اغلب آنها، کمتر از ۱۰ درصد و در تعداد کمی از آنها بیش از ۹۰ درصد بود. میزان مرگ و میر در بیماران ۴/۸ درصد بدست آمد. فتحی شیخی و همکاران، ۱۳۹۳، سنجش سازه‌های مدل اعتقاد بهداشتی در خصوص پیشگیری از بروز سوانح و حوادث در کودکان شهرستان خرم آباد در سال ۱۳۹۳ بیان داشته سوانح و حوادث یکی از عوامل اصلی مرگ و ناتوانی در دنیا و از مهمترین علل مراجعه کودکان به بیمارستان می‌باشد. نتایج نشان داده که با توجه به میزان عملکرد مادران و سایر سازه‌های نگرشی مدل اعتقاد بهداشتی، پیشنهاد می‌شود. تا برنامه‌های آموزشی بر مبنای این مدل به صورت مستقیم و غیرمستقیم در قالب بسته‌های آموزشی چند رسانه‌ای به منظور ارتقاء رفتارهای پیشگیری کننده از سوانح و حوادث در کودکان صورت گیرد. سایه میری و همکاران، ۱۳۹۲، بررسی درصد سوختگی در افراد اقدام کننده به خودسوزی در استان ایلام در بین سالهای

۱۳۸۵-۱۳۷۲ بیان داشتند که سالانه حدود یک میلیون نفر اقدام به خودکشی می‌کنند و به طور متوسط در هر چهل ثانیه یک نفر خودکشی می‌کند. طبق آمار رسمی جهانی به طور متوسط ۲۷ درصد تا ۳۷ درصد از خودکشی‌ها بر اثر خود سوزی بوده است. خودسوزی یکی از شایع‌ترین روشهای خودکشی در استان ایلام است. بیشتر یافته‌های تحقیق با سایر مطالعات انجام شده هم خوانی داشت. گروهها و فاکتورهای خطر به دست آمده از نتایج این مطالعه شامل: زنان متأهل، بیماریهای جسمی، مشکلات تحصیلی، بیکاری، مشکلات روحی و سایر فاکتورهای اجتماعی می‌باشد. زائری و همکاران، ۱۳۹۰، کیفیت زندگی در بیماران سوختگی بیان داشتند که سوختگی خطری است که همه روزه به اشکال مختلف اشخاص را تهدید می‌کند. آمار جهانی گزارش شده از میزان سالانه وقوع سوختگی در سال ۱۳۸۳ حاکی از آن است که در ایران از ۶۷۵۰۳۲۰۵ نفر جمعیت ۸۹۴۶۸ مورد دچار سوختگی شده‌اند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد کیفیت زندگی بیماران سوختگی در حیطه جسمی و اجتماعی نسبتاً مطلوب بوده است و در حیطه روانی بیماران کیفیت زندگی خوبی نداشته‌اند که این امر می‌تواند تحت تاثیر مشکلات تصویر ذهنی و عاطفی آنان باشد. فرامرزی و همکاران، ۱۳۹۲، همه گیرشناسی سوختگی در استان فارس در سال ۱۳۸۹، به این نتیجه رسیده است که با توجه به برتری سوختگی‌های غیر عمدی، میزان کشندگی نسبتاً بالا و اهمیت موارد عمدی، به نظر می‌رسد بایستی بر ریشه‌یابی، مراقبت، درمان و لزوم تحقیقات همه جانبه در این حوزه به عنوان یک اولویت بسیار مهم بهداشت و درمان کشور تأکید گردد.

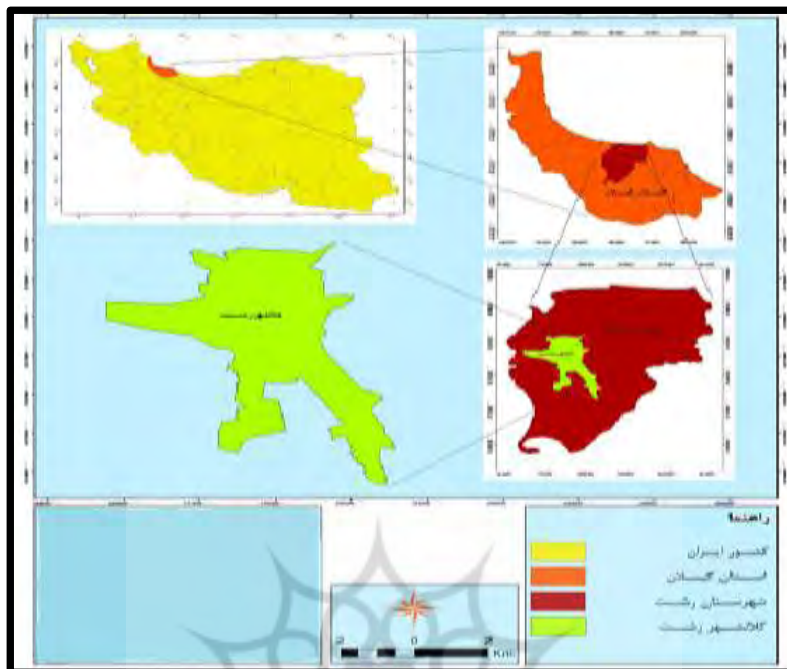
روش تحقیق

برای رسیدن به هدف تحقیق بیشتر از روشهای توصیفی و تحلیلی با اهداف کاربردی استفاده شده است. بنابراین در این قسمت ابتدا پراکنش سوختگی در شهر رشت را شناسایی و سپس و عوامل تاثیرگذار در ایجاد حوادث سوختگی شهر رشت را مورد بررسی، توصیف و تحلیل قرار می‌دهد. روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش به صورت اسنادی، کتابخانه‌ای و میدانی می‌باشد. در روش اسنادی با مراجعه به سازمانهای مرتبط از جمله سازمان آتش نشانی استان گیلان واقع در شهر رشت نسبت به اسناد و اطلاعات موجود در رابطه تعداد وقوع آتش سوزی در شهر رشت و بیمارستانهای مرتبط و ستاد اورژانس در شهر رشت نسبت به تنوع سوختگی و نوع غالب سوختگی مراجعه نموده و در روش کتابخانه‌ای جهت تعاریف، مفاهیم و مبانی نظری تحقیق از کتب مختلف استفاده می‌گردد. در روش میدانی نیز از مصاحبه با بیماران سوختگی و کارشناسان متخصص از جمله پزشکان، پرستاران و آتش‌نشانان استفاده شده است. جامعه آماری در تحقیق فوق کل بیماران سوختگی در شهر رشت در طی پنج سال گذشته بوده است. که براساس داده‌های اسنادی مرکز درمانی ولایت در شهر رشت تعداد شان ۶۹۷ نفر بوده که مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

محدوده مورد مطالعه

شهر رشت با وسعتی معادل ۱۳۶ کیلومترمربع و موقعیت جغرافیایی ۴۹ درجه ۲۸ دقیقه طول شرقی و ۳۷ درجه و یک دقیقه عرض شمالی در شمال کشور واقع شده است. از نظر سیاسی این شهر در شهرستان رشت و بعنوان مرکز شهرستان بوده و از شمال به شهر خمام، از شمال غرب به شهر انزلی، از غرب به شهرهای فومن و صومعه سرا، از جنوب به شهر سنگر، از جنوب غرب به شهر شفت، از شرق به شهر کوچصفهان و آستانه و از شمال شرق به شهرهای لشت نشاء و خشکبیجار محدود می‌گردد. مساحت این شهر معادل ۱۳۶ کیلومترمربع می‌باشد. طبق آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن در ۱۳۹۰ جمعیت شهر رشت به ۶۲۵۵۰۰ نفر رسیده است که ۲۵/۲۱ درصد کل جمعیت استان و ۶۸ درصد جمعیت شهرستان را به خود اختصاص داده است. نرخ رشد سالانه در این سرشماری به ۳,۰۳ رسیده که افزایش آن را نشان

می‌دهد. براساس آمارهای فوق شهر رشت دارای ۱۹۹۵۴۰ خانوار بوده و متوسط بعدخانوار آن ۳٫۱۳ می‌باشد که نسبت به سرشماری قبل (۱۳۸۵) حدود ۰٫۳ کاهش پیدا کرده است.

شکل ۱. جایگاه شهر رشت در تقسیمات کشوری

یافته‌ها و بحث

جهت بررسی و تحلیل فضایی حوادث سوختگی در شهر رشت در طی پنج سال اخیر توزیع سوختگی برحسب مشخصات فردی و عمومی پرداخته که تحت عنوان جنس، سن، ماه و روز و تعداد پذیرش، ساعت پذیرش، تعداد روزهای بستری و وضعیت تریخیص بیماران نوع سوختگی، درجه سوختگی، درصد سوختگی، پراکنش محل حادثه می‌باشد.

توزیع سوختگی برحسب جنس

از مجموع ۶۹۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در طی پنج سال اخیر که دچار سانحه سوختگی به طرق مختلف گردیده‌اند تعداد ۳۲۹ نفر را زنان و ۳۶۸ نفر را مردان تشکیل داده‌اند. از این میان تعداد ۹۳ نفر در سال ۱۳۹۰ بوده که ۵۳ نفر آن زنان و ۴۰ نفر مردان می‌باشند. براین اساس در سال ۱۳۹۱ از تعداد ۸۳ نفر بیمار ۳۷ نفر آن زنان و ۴۶ نفر مردان می‌باشند. در سال ۱۳۹۲ از مجموع ۹۹ بیمار سوختگی تعداد ۴۹ نفر زن و ۵۰ نفر مرد می‌باشند. در سال ۱۳۹۳ از مجموع ۱۷۷ نفر بیمار سوختگی تعداد ۸۴ نفر زن و ۹۳ نفر مرد بوده و در سال ۱۳۹۴ از مجموع ۲۴۵ بیمار سوختگی مراجعه کننده به بیمارستان ۱۰۶ نفر زن و ۱۳۹ نفر مرد می‌باشد. با توجه به جدول فوق ۴۷٫۲۰ درصد بیماران سوختگی مراجعه کننده را زنان و ۵۲٫۸۰ درصد را مردان تشکیل داده‌اند.

توزیع سوختگی برحسب سن

از مجموع ۶۹۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در طی پنج سال اخیر که دچار سانحه سوختگی به طرق مختلف گردیده‌اند. تعداد ۲۴۰ نفر سن کمتر از ۱۳ سال، ۱۲۶ نفر ۱۳ تا ۳۰ سال، ۱۹۴ نفر ۳۰ تا ۵۰ سال، ۹۲ نفر ۵۰ تا ۷۰ سال و ۴۵ نفر

بالای ۷۰ سال می‌باشند. از این میان تعداد ۹۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۰ تعداد ۴۰ نفر سن شان کمتر از ۱۳ سال، ۱۶ نفر ۱۳ تا ۳۰ سال، ۲۰ نفر ۳۰ تا ۵۰ سال، ۱۰ نفر ۵۰ تا ۷۰ سال و ۷ نفر بالای ۷۰ سال می‌باشند. از تعداد ۸۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۱ تعداد ۲۶ نفر سن شان کمتر از ۱۳ سال، ۱۷ نفر ۱۳ تا ۳۰ سال، ۲۱ نفر ۳۰ تا ۵۰ سال، ۱۲ نفر ۵۰ تا ۷۰ سال و ۷ نفر بالای ۷۰ سال می‌باشند. از تعداد ۹۹ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۲ تعداد ۳۲ نفر سن شان کمتر از ۱۳ سال، ۱۴ نفر ۱۳ تا ۳۰ سال، ۲۹ نفر ۳۰ تا ۵۰ سال، ۲۲ نفر ۵۰ تا ۷۰ سال و ۲ نفر بالای ۷۰ سال می‌باشند. از تعداد ۱۷۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۳ تعداد ۶۳ نفر سن شان کمتر از ۱۳ سال، ۲۹ نفر ۱۳ تا ۳۰ سال، ۴۵ نفر ۳۰ تا ۵۰ سال، ۲۶ نفر ۵۰ تا ۷۰ سال و ۱۴ نفر بالای ۷۰ سال می‌باشند. از تعداد ۲۴۵ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۴ تعداد ۷۹ نفر سن شان کمتر از ۱۳ سال، ۵۰ نفر ۱۳ تا ۳۰ سال، ۷۹ نفر ۳۰ تا ۵۰ سال، ۲۲ نفر ۵۰ تا ۷۰ سال و ۱۵ نفر بالای ۷۰ سال می‌باشند. بنابراین از مجموع ۶۹۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سالهای آماری ۳۴،۴۳ درصد مراجعه کننده سن شان کمتر از ۱۳ سال، ۱۸،۱ درصد ۱۳ تا ۳۰ سال، ۲۷،۸۳ درصد ۳۰ تا ۵۰ سال، ۱۳،۲۰ درصد ۵۰ تا ۷۰ سال و ۶،۴۵ درصد مراجعه کنندگان بالای ۷۰ سال می‌باشند.

توزیع سوختگی بر حسب ماه و روز و تعداد پذیرش

از مجموع ۶۹۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در طی پنج سال اخیر که دچار سانحه سوختگی به طرق مختلف گردیده‌اند تعداد ۵۰ نفر در ماه فروردین، ۵۴ نفر در ماه اردیبهشت، ۶۱ نفر در ماه خرداد، ۶۲ نفر در ماه تیر، ۶۴ نفر در ماه مرداد، ۴۶ نفر در ماه شهریور، ۴۲ نفر در ماه مهر، ۶۳ نفر در ماه آبان، ۶۶ نفر در ماه آذر، ۵۸ نفر در ماه دی، ۵۹ نفر در ماه بهمن و ۷۳ نفر در ماه اسفند به بیمارستان مراجعه نموده‌اند. از این میان از تعداد ۹۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۰ بیشترین نفرات در ماههای اردیبهشت و بهمن با تعداد ۱۳ نفر و کمترین مراجعه کنندگان در ماه مهر با ۴ نفر می‌باشند. در سال ۱۳۹۱ بیشترین نفرات مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در ماه اسفند با تعداد ۱۳ نفر و کمترین مراجعه کنندگان در ماههای فروردین و شهریور با ۳ نفر می‌باشند. در سال ۱۳۹۲ بیشترین نفرات مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در ماه تیر با تعداد ۱۲ نفر و کمترین مراجعه کنندگان در ماههای فروردین و اردیبهشت بوده که بدون مراجعه می‌باشند.

در سال ۱۳۹۳ بیشترین نفرات مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در ماه فروردین با تعداد ۲۱ نفر و کمترین مراجعه کنندگان در ماه مهر با ۸ نفر می‌باشند. در سال ۱۳۹۴ بیشترین نفرات مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در ماه آبان با تعداد ۲۸ نفر و کمترین مراجعه کنندگان در ماه بهمن با ۱۳ نفر می‌باشند. با توجه به داده‌های اسنادی در تحقیق فوق بیشترین درصد افراد مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در ماههای اسفند با ۱۰،۵ درصد، آذر، مرداد و آبان به ترتیب با ۹،۵ درصد، ۹،۰۴ درصد، ۹،۱۸ درصد و کمترین مراجعه کننده در ماههای مهر و شهریور با ۶،۶۰ درصد و ۶،۰۲ درصد در سال می‌باشد. در واقع این طور می‌توان بیان نمود که یکی از دلایل ازدیاد سوختگی را در ماه اسفند استفاده زیاد از حد جوانان و نوجوانان از مواد منفجره بیان نمود.

توزیع سوختگی بر حسب ساعت پذیرش

از مجموع ۶۹۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در طی پنج سال اخیر که دچار سانحه سوختگی به طرق مختلف گردیده‌اند. تعداد ۴ نفر در ساعت یک بامداد به بیمارستان مراجعه نموده، ۴ نفر در ساعت دو بامداد، ۴ نفر در ساعت سه بامداد، ۳ نفر در ساعت پنج صبح، ۳ نفر در ساعت شش صبح، ۴۳ نفر در ساعت هفت صبح، ۹۰ نفر در ساعت هشت صبح، ۲۳ نفر در ساعت نه صبح، ۶۳ نفر در ساعت ده صبح، ۱۴۰ نفر در ساعت یازده صبح، ۷۷ نفر در ساعت ۱۲ ظهر و ۲۹ نفر در ساعت

۱۳ بعدازظهر، ۱۷ نفر در ساعت ۱۴ بعدازظهر، ۲۲ نفر ۱۵ بعدازظهر، ۲۱ نفر در ساعت ۱۶ عصر، ۲۴ نفر در ساعت ۱۷ عصر، ۱۶ نفر در ساعت ۱۸ عصر، ۱۳ نفر در ساعت ۱۹ عصر، ۱۷ نفر در ساعت ۲۰ شب، ۲۵ نفر در ساعت ۲۱ شب، ۲۳ نفر در ساعت ۲۲ شب، ۱۳ نفر در ساعت ۲۳ شب و ۱۵ نفر در ساعت ۲۴ شب به بیمارستان مراجعه نموده و پذیرش شده‌اند. از تعداد ۹۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۰ بیشترین نفرات پذیرش شده در ساعت ۱۱ با تعداد ۲۱ نفر و کمترین مراجعه کنندگان پذیرش شده در ساعت یک و دو و چهار که بدون مراجعه کننده بوده می‌باشد. در ماه مهر با ۴ نفر می‌باشند. در سال ۱۳۹۱ بیشترین نفرات مراجعه کننده و پذیرش شده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در ساعت ۱۱ با تعداد ۱۹ نفر می‌باشند. در سال ۱۳۹۲ بیشترین نفرات مراجعه کننده و پذیرش شده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در ساعت ۱۱ با تعداد ۲۹ نفر می‌باشند. در سال ۱۳۹۳ بیشترین نفرات مراجعه کننده و پذیرش شده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در ساعت ۱۱ با تعداد ۳۹ نفر می‌باشند. در سال ۱۳۹۴ بیشترین نفرات مراجعه کننده و پذیرش شده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در ساعت ۱۱ با تعداد ۳۲ نفر می‌باشند. با توجه به آمار فوق بیشترین درصد پذیرش بیمار سوختگی در ساعت ۱۱ صبح بوده که حدود بیست درصد می‌باشد و کمترین پذیرش بیمار در ساعت چهار بامداد بوده است که هیچ پذیرش نداشته است. در مجموع بیشترین پذیرش بیمار در ساعات روزانه ۷، ۸، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ بوده است.

توزیع سوختگی بر حسب تعداد روزهای بستری

از مجموع ۶۹۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در طی پنج سال اخیر که دچار سانحه سوختگی به طرق مختلف گردیده‌اند. تعداد ۲۶۹ نفر کمتر از ۲ روز بستری شده، ۱۸۸ نفر بین دوتا پنج روز، ۱۴۵ نفر پنج تا ده روز، ۶۵ نفر ده تا بیست روز، ۱۸ نفر بیست تا سی روز و ۱۲ نفر بالای سی روز بستری شده‌اند. از تعداد ۹۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۰ تعداد ۱۳ نفر کمتر از ۲ روز بستری شده، ۲۷ نفر بین دوتا پنج روز، ۳۰ نفر پنج تا ده روز، ۱۶ نفر ده تا بیست روز، ۵ نفر بیست تا سی روز و ۲ نفر بالای سی روز بستری شده‌اند. در سال ۱۳۹۱ تعداد ۵ نفر کمتر از ۲ روز بستری شده، ۱۹ نفر بین ۲ تا ۵ روز، ۳۱ نفر پنج تا ده روز، ۱۶ نفر ده تا بیست روز، ۸ نفر بیست تا سی روز و ۴ نفر بالای سی روز بستری شده‌اند. در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۱ نفر کمتر از ۲ روز بستری شده، ۳۸ نفر بین ۲ تا ۵ روز، ۲۹ نفر پنج تا ده روز، ۱۰ نفر ده تا بیست روز و ۱ نفر بالای سی روز بستری شده‌اند. در سال ۱۳۹۳ تعداد ۸۹ نفر کمتر از ۲ روز بستری شده، ۴۵ نفر بین ۲ تا ۵ روز، ۲۸ نفر پنج تا ده روز، ۱۰ نفر ده تا بیست روز، ۲ نفر بیست تا سی روز و ۳ نفر بالای سی روز بستری شده‌اند. در سال ۱۳۹۴ تعداد ۱۴۱ نفر کمتر از دو روز بستری شده، ۵۹ نفر بین دو تا پنج روز، ۲۷ نفر پنج تا ده روز، ۱۳ نفر ده تا بیست روز، ۳ نفر بیست تا سی روز و ۲ نفر بالای سی روز بستری شده‌اند.

توزیع سوختگی بر حسب وضعیت ترخیص بیماران

از مجموع ۶۹۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در طی پنج سال اخیر که دچار سانحه سوختگی به طرق مختلف گردیده‌اند. تعداد ۵۷۶ نفر با بهبودی و بهبودی نسبی ترخیص شده، ۶۱ نفر با پیگیری ترخیص شده، ۳ نفر به بیمارستانهای دیگر انتقال داده شده، ۲۷ نفر فوت نموده و ۳۰ نفر با رضایت و میل شخصی از بیمارستان ترخیص گشته‌اند. از تعداد ۹۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۰ تعداد ۷۵ نفر با بهبودی و بهبودی نسبی ترخیص شده، ۳ نفر با پیگیری ترخیص شده، ۲ نفر به بیمارستانهای دیگر انتقال داده شده، ۹ نفر فوت نموده و ۴ نفر با رضایت و میل شخصی از بیمارستان ترخیص گشته‌اند. در سال ۱۳۹۱ از تعداد ۸۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۷۰ نفر با بهبودی و بهبودی نسبی ترخیص شده، ۵ نفر با پیگیری ترخیص شده، ۲ نفر فوت نموده و ۶ نفر با رضایت و میل شخصی از بیمارستان ترخیص گشته‌اند. در سال ۱۳۹۲ از تعداد ۹۹ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۷۷

نفر با بهبودی و بهبودی نسبی ترخیص شده، ۴ نفر فوت نموده، ۷ نفر با پیگیری و ۱۱ نفر با رضایت و میل شخصی از بیمارستان ترخیص گشته‌اند. در سال ۱۳۹۳ از تعداد ۱۷۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۱۳۰ نفر با بهبودی و بهبودی نسبی ترخیص شده، ۳ نفر فوت نموده، ۳۸ نفر با پیگیری و ۶ نفر با رضایت و میل شخصی از بیمارستان ترخیص گشته‌اند. در سال ۱۳۹۴ از تعداد ۲۴۵ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۲۲۴ نفر با و بهبودی نسبی ترخیص شده، ۱ نفر به بیمارستانهای دیگر انتقال داده شده، ۹ نفر فوت نموده، ۸ نفر با پیگیری و ۳ نفر با رضایت و میل شخصی از بیمارستان ترخیص گشته‌اند. با توجه به داده‌های فوق ۸۲،۸۴ درصد بیماران سوختگی مراجعه کننده به بیمارستان با بهبودی و بهبودی نسبی ترخیص گشته، ۸،۷۵ درصد با پیگیری، ۰،۴۳ درصد انتقال، ۳،۸۷ درصد فوت و ۴،۳۰ درصد نیز با میل شخصی ترخیص شده‌اند.

علل و عوامل بروز سوختگی و توزیع و پراکنش فضایی آن

در بررسی علل بروز سوختگی و توزیع آن در شهر رشت مواردی چون نوع و علت سوختگی، درجه سوختگی، درصد سوختگی، چگونگی توزیع و پراکنش محل حادثه مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است.

نوع و علت سوختگی

از مجموع ۶۹۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در طی پنج سال اخیر که دچار سانحه سوختگی به طرق مختلف گردیده‌اند. تعداد ۴۶۰ نفر نوع و علت سوختگی خود را مایعاتی چون آب جوش، شیر و چای داغ، خورشت و روغن و هرگونه مایعاتی که باعث سوختگی شده، ۶۲ نفر بر اثر انفجار یا نشت گاز بصورت های مختلف از جمله گاز خوراک پزی، گازپیک نیکی و سایر مواردی که با گاز در محل کار و خودرو و غیره مرتبط بوده می‌باشد. ۴۶ نفر بوسیله بخاری و اجسام داغ دچار سوختگی شده، ۶۵ نفر بصورت‌های مختلف از جمله روشن کردن آتش با الکل و ذغال و غیره دچار آتش سوزی شده، ۱۶ نفر بوسیله اسید، ۲ نفر در اثر اشعه و پرتو درمانی، ۱۵ نفر بر اثر برق گرفتگی در محل کار خود، ۴ نفر بوسیله آهک و اصطحکاک و ۵ نفر نیز مواد منفجره و ۶ نفر نیز بوسیله آب را دیاتور دچار آتش سوزی و ۱۶ نفر نیز به وسیله سایر موارد دچار سوختگی گشته‌اند.

جدول ۱. تعداد بیماران مراجعه کننده به بیمارستان به تفکیک نوع و علت سوختگی در طی پنج سال اخیر

نوع سوختگی	مایعات	انفجار و نشت گاز	بخاری یا جسم داغ	آتش سوزی	اسید	اشعه و پرتو درمانی	برق گرفتگی	آهک و اصطحکاک	مواد منفجره	آب رادیاتور	سایر موارد
۱۳۹۰	۶۲	۱۴	۸	۶	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۳۹۱	۵۰	۹	۶	۱۲	۰	۰	۴	۰	۰	۰	۲
۱۳۹۲	۵۹	۱۰	۶	۱۵	۲	۰	۲	۳	۱	۱	۰
۱۳۹۳	۱۲۰	۱۶	۸	۶	۶	۲	۷	۱	۰	۲	۹
۱۳۹۴	۱۶۹	۱۳	۱۸	۲۶	۵	۰	۲	۰	۴	۳	۵
جمع	۴۶۰	۶۲	۴۶	۶۵	۱۶	۲	۱۵	۴	۵	۶	۱۶

منبع: مرکز آموزشی و پژوهشی درمانی سوانح سوختگی ولایت، ۱۳۹۵

از تعداد ۹۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۰ تعداد ۶۳ نفر نوع و علت سوختگی خود را مایعاتی چون آب جوش، شیر و چای داغ، روغن و خورشت و هرگونه مایعاتی که باعث سوختگی شده، ۱۴ نفر بر اثر انفجار یا نشت گاز بصورت‌های مختلف از جمله گاز خوراک پزی، گاز پیک نیکی و سایر مواردی که با گاز در محل کار و خودرو و غیره مرتبط بوده می‌باشد. ۸ نفر بوسیله بخاری و اجسام داغ دچار سوختگی شده، ۶ نفر بصورت‌های مختلف از

جمله روشن کردن آتش با الکل و ذغال و غیره دچار آتش سوزی شده، ۳ نفر بوسیله اسید دچار سوختگی گشته‌اند. در سال ۱۳۹۱ از تعداد ۸۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۵۰ نفر نوع و علت سوختگی خود را مایعاتی چون آب جوش، شیروچای داغ، روغن و خورش و هرگونه مایعاتی که باعث سوختگی شده، ۹ نفر بر اثر انفجار یا نشت گاز بصورت‌های مختلف از جمله گازخوراک پزی، گاز پیک نیکی و سایر مواردی که با گاز در محل کار و خودرو و غیره مرتبط بوده می‌باشد. ۶ نفر بوسیله بخاری و اجسام داغ دچار سوختگی شده، ۱۲ نفر بصورت‌های مختلف از جمله روشن کردن آتش با الکل و ذغال و غیره دچار آتش سوزی شده، ۱۶ نفر بوسیله اسید، ۴ نفر بر اثر برق گرفتگی در محل کار خود، ۲ نفر نیز به وسیله سایر موارد دچار سوختگی گشته‌اند. در سال ۱۳۹۲ از تعداد ۹۹ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۵۹ نفر نوع و علت سوختگی خود را مایعاتی چون آب جوش، شیر و چای داغ، روغن و خورش و هرگونه مایعاتی که باعث سوختگی شده، ۱۰ نفر بر اثر انفجار یا نشت گاز بصورت‌های مختلف از جمله گاز خوراک پزی، گاز پیک نیکی و سایر مواردی که با گاز در محل کار و خودرو و غیره مرتبط بوده می‌باشد. ۶ نفر بوسیله بخاری و اجسام داغ دچار سوختگی شده، ۱۵ نفر بصورت‌های مختلف از جمله روشن کردن آتش با الکل و ذغال و غیره دچار آتش سوزی شده، ۲ نفر بوسیله اسید، ۲ نفر بر اثر برق گرفتگی در محل کار خود، ۳ نفر بوسیله اصطحکاک و آهک و ۱ نفر نیز مواد منفجره و ۱ نفر نیز بوسیله آب را دیاتور دچار آتش سوزی و سوختگی گشته‌اند. در سال ۱۳۹۳ از تعداد ۱۷۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۱۲۰ نفر نوع و علت سوختگی خود را مایعاتی چون آب جوش، شیر و چای داغ، روغن و خورش و هرگونه مایعاتی که باعث سوختگی شده، ۱۶ نفر بر اثر انفجار یا نشت گاز بصورت‌های مختلف از جمله گازخوراک پزی، گاز پیک نیکی و سایر مواردی که با گاز در محل کار و خودرو و غیره مرتبط بوده می‌باشد. ۸ نفر بوسیله بخاری و اجسام داغ دچار سوختگی شده، ۶ نفر بصورت‌های مختلف از جمله روشن کردن آتش با الکل و ذغال و غیره دچار آتش سوزی شده، ۶ نفر بوسیله اسید، ۲ نفر در اثر اشعه و پرتو درمانی، ۷ نفر بر اثر برق گرفتگی در محل کار خود، ۱ نفر بوسیله آهک و اصطحکاک و ۲ نفر نیز بوسیله آب رادیاتور دچار آتش سوزی و ۹ نفر نیز به وسیله سایر موارد دچار سوختگی گشته‌اند. در سال ۱۳۹۴ از تعداد ۲۴۵ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۱۶۹ نفر نوع و علت سوختگی خود را مایعاتی چون آب جوش، شیر و چای داغ، روغن و خورش و هرگونه مایعاتی که باعث سوختگی شده، ۱۳ نفر بر اثر انفجار یا نشت گاز بصورت‌های مختلف از جمله گازخوراک پزی، گاز پیک نیکی و سایر مواردی که با گاز در محل کار و خودرو و غیره مرتبط بوده می‌باشد. ۱۸ نفر بوسیله بخاری و اجسام داغ دچار سوختگی شده، ۲۶ نفر بصورت‌های مختلف از جمله روشن کردن آتش با الکل و ذغال و غیره دچار آتش سوزی شده، ۵ نفر بوسیله اسید، ۲ نفر در اثر اشعه و پرتو درمانی، ۲ نفر بر اثر برق گرفتگی در محل کار خود، ۴ نفر نیز مواد منفجره و ۳ نفر نیز بوسیله آب رادیاتور دچار آتش سوزی و ۵ نفر نیز به وسیله سایر موارد دچار سوختگی گشته‌اند.

درجه سوختگی

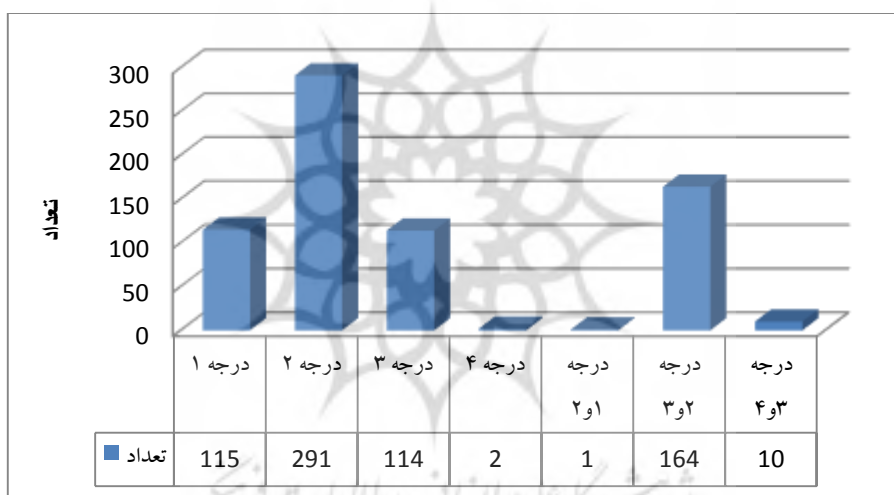
از مجموع ۶۹۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در طی پنج سال اخیر که دچار سانحه سوختگی به طرق مختلف گردیده‌اند. تعداد ۱۱۵ نفر درجه سوختگی شان درجه یک بوده، ۲۹۱ نفر درجه دو، ۱۱۴ نفر درجه سه، ۲ نفر درجه ۴، یک نفر درجه یک و دو، ۱۶۴ نفر درجه دو و سه و ۱۰ نفر درجه سه و چهار می‌باشند. بر طبق داده‌های اسنادی از تعداد ۹۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۰ تعداد ۳۲ نفر درجه سوختگی شان درجه دو، ۱۹ نفر درجه سه، ۴۲ نفر درجه دو و سه می‌باشند. در سال ۱۳۹۱ از تعداد ۸۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۳۶ نفر درجه سوختگی شان درجه دو، ۱۵ نفر درجه سه، ۳۱ نفر درجه دو و سه و ۱ نفر درجه سه و چهار می‌باشند. در سال ۱۳۹۲ از تعداد ۹۹ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۱ نفر درجه سوختگی شان درجه یک بوده، ۳۲ نفر درجه دو، ۱۹ نفر درجه سه، ۴۲ نفر درجه دو و سه و ۵ نفر درجه سه و چهار می‌باشند. در سال ۱۳۹۳ از تعداد ۱۷۷ نفر

مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۱۰۸ نفر درجه سوختگی شان درجه یک بوده، ۵۳ نفر درجه سه، یک نفر درجه چهار، ۱۴ نفر درجه دو و سه و یک نفر درجه سه و چهار می‌باشند. در سال ۱۳۹۴ از تعداد ۲۴۵ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۶ نفر درجه سوختگی شان درجه یک بوده، ۱۹۱ نفر درجه دو، ۸ نفر درجه سه، یک نفر درجه ۴، یک نفر درجه یک و دو، ۳۵ نفر درجه دو و سه و ۳ نفر درجه سه و چهار می‌باشند.

جدول ۲. تعداد بیماران مراجعه کننده به بیمارستان به تفکیک درجه سوختگی

درجه سوختگی	درجه ۱	درجه ۲	درجه ۳	درجه ۴	درجه ۲و۱	درجه ۳و۲	جمع
۱۳۹۰	۰	۳۲	۱۹	۰	۰	۰	۹۳
۱۳۹۱	۰	۳۶	۱۵	۰	۰	۱	۸۳
۱۳۹۲	۱	۳۲	۱۹	۰	۰	۵	۹۹
۱۳۹۳	۱۰۸	۰	۵۳	۱	۰	۱	۱۷۷
۱۳۹۴	۶	۱۹۱	۸	۱	۱	۳	۲۴۵
جمع	۱۱۵	۲۹۱	۱۱۴	۲	۱	۱۰	۶۹۷

منبع: مرکز آموزشی و پژوهشی درمانی سوانح سوختگی ولایت، ۱۳۹۵

شکل ۲. تعداد بیماران مراجعه کننده به بیمارستان به تفکیک درجه سوختگی

درصد سوختگی

از مجموع ۶۹۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در طی پنج سال اخیر که دچار سانحه سوختگی به طرق مختلف گردیده‌اند. تعداد ۴۱۵ نفر درصد سوختگی شان کمتر از ۱۰ درصد بوده، ۲۳۳ نفر ۱۰ تا ۳۰ درصد بوده، ۲۸ نفر ۳۰ تا ۵۰ درصد، ۵ نفر ۵۰ تا ۷۰ درصد، ۶ نفر ۷۰ تا ۸۰ درصد، ۱۰ نفر بالای ۸۰ درصد می‌باشند. از این میان از تعداد ۹۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی در سال ۱۳۹۰ تعداد ۵۳ نفر درصد سوختگی شان کمتر از ۱۰ درصد بوده، ۳۱ نفر ۱۰ تا ۳۰ درصد بوده، ۶ نفر ۳۰ تا ۵۰ درصد، ۱ نفر ۵۰ تا ۷۰ درصد، ۱ نفر ۷۰ تا ۸۰ درصد، ۱ نفر بالای ۸۰ درصد می‌باشند. در سال ۱۳۹۱ از تعداد ۸۳ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۵۱ نفر درصد سوختگی شان کمتر از ۱۰ درصد بوده، ۲۶ نفر ۱۰ تا ۳۰ درصد بوده، ۴ نفر ۳۰ تا ۵۰ درصد، ۱ نفر ۵۰ تا ۷۰ درصد و ۱ نفر بالای ۸۰ درصد می‌باشند. در سال ۱۳۹۲ از تعداد ۹۹ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۶۲ نفر درصد سوختگی شان کمتر از ۱۰ درصد بوده، ۳۲ نفر ۱۰ تا ۳۰ درصد بوده، ۲ نفر ۳۰ تا ۵۰ درصد، ۲ نفر ۵۰ تا ۷۰ درصد، ۱ نفر ۷۰ تا ۸۰ درصد

درصد می‌باشند. در سال ۱۳۹۳ از تعداد ۱۷۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۱۱۱ نفر درصد سوختگی‌شان کمتر از ۱۰ درصد بوده، ۵۵ نفر ۱۰ تا ۳۰ درصد بوده، ۸ نفر ۳۰ تا ۵۰ درصد و ۳ نفر بالای ۸۰ درصد می‌باشند. در سال ۱۳۹۴ از تعداد ۲۴۵ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در اثر سوانح سوختگی تعداد ۱۳۸ نفر درصد سوختگی‌شان کمتر از ۱۰ درصد بوده، ۸۹ نفر ۱۰ تا ۳۰ درصد بوده، ۸ نفر ۳۰ تا ۵۰ درصد، ۱ نفر ۵۰ تا ۷۰ درصد، ۴ نفر ۷۰ تا ۸۰ درصد، ۵ نفر بالای ۸۰ درصد می‌باشند.

جدول ۳. تعداد و درصد بیماران مراجعه کننده به بیمارستان به تفکیک درصد سوختگی

درصد سوختگی	کمتر از ۱۰	۱۰ تا ۳۰	۳۰ تا ۵۰	۵۰ تا ۷۰	بالای ۸۰	جمع
جمع	۴۱۵	۲۳۳	۲۸	۵	۶	۶۹۷
درصد	۵۹,۵	۳۳,۴۳	۴,۰۲	۰,۷۲	۰,۸۶	۱۰۰

منبع: مرکز آموزشی و پژوهشی درمانی سوانح سوختگی ولایت، ۱۳۹۵

باتوجه به جدول فوق ۵۹,۵ درصد بیماران مراجعه کننده به بیمارستان در سالهای آماری درصد سوختگی‌شان کمتر از ده درصد بوده، ۳۳,۴۳ درصد بیماران ۱۰ تا ۳۰ درصد و ۱,۴۳ درصد بیماران درصد سوختگی‌شان بالای ۸۰ درصد بوده است.

چگونگی توزیع و پراکنش محل حادثه

باتوجه به مطالعات اسنادی نگارنده و تماس تلفنی با بیماران دچار سوختگی بیشتر بیماران در منزل خود دچار سوختگی شده و تعدادی از بیماران در محل کار خود به طرق مختلف دچار حادثه گشته‌اند. در میان بیماران حادثه دیده برخی توسط آب رادیاتور ماشین دچار سوختگی گشته، برخی نیز با منفجر شدن گاز به صورت مختلف در محل کار دچار حادثه گردیده، افراد زیادی نیز توسط بنزین دچار سوختگی گشته و در ماه اسفند نیز بدلیل استفاده از مواد منفجره دچار حادثه گشته‌اند. برخی از افراد نیز با روشن نمودن آتش و الکل دچار حادثه گشته‌اند. ولی بیشترین موارد سوختگی در بین افراد کمتر از ۱۳ سال و در اثر مایعات بصورت‌های مختلف اتفاق افتاده است. در مجموع مناطق حاشیه شهر و محلات پایین شهر از نظر حادثه سوختگی بیشتر از مناطق بالای شهر بوده است. مکان‌یابی محل حادثه با توجه به تماس تلفنی نگارنده با تک تک بیماران به شرح زیر می‌باشد.

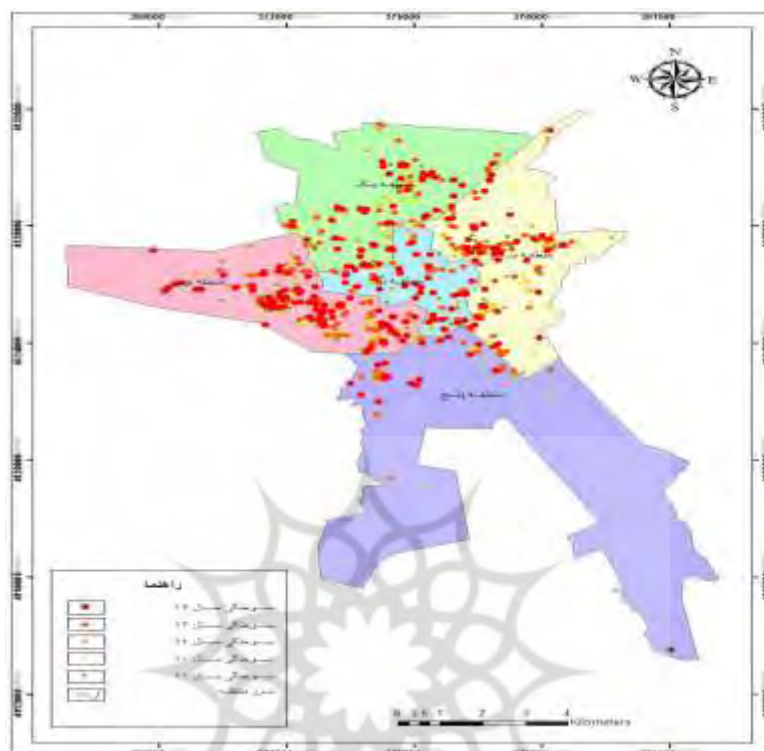
جدول ۴. چگونگی توزیع و پراکنش محل حادثه بیماران سوختگی

شرح	منزل مسکونی	مرکز تجاری و کسبی	معاپر و گذرگاه	کارگاه و کارخانه	سایر	جمع
۱۳۹۰	۸۸	۲	۱	۱	۱	۹۳
۱۳۹۱	۷۳	۱	۳	۳	۳	۸۳
۱۳۹۲	۸۷	۳	۳	۱	۵	۹۹
۱۳۹۳	۱۶۶	۴	۲	۳	۲	۱۷۷
۱۳۹۴	۲۲۰	۱	۵	۴	۵	۲۴۵
جمع	۶۴۴	۱۱	۱۴	۱۲	۱۶	۶۹۷

منبع: مرکز آموزشی و پژوهشی درمانی سوانح سوختگی ولایت، ۱۳۹۵

با توجه به جدول فوق از مجموع ۶۹۷ مورد سوانح سوختگی در شهر رشت ۶۴۴ مورد در منزل مسکونی اتفاق افتاده، ۱۱ مورد در مراکز تجاری و کسب و کار، ۱۴ مورد در معاپر و گذرگاهها، ۱۲ مورد در کارگاه و کارخانه و ۱۶ مورد در سایر مکانها

و بصورت‌های پراکنده اتفاق افتاده است. در واقع ۹۲,۳۹ درصد سوختگی‌ها در منزل مسکونی، ۱,۶ درصد در اماکن و مراکز تجاری، ۲ درصد در معابر و گذرگاهها، ۱,۷۲ درصد در کارگاهها و کارخانه و ۲,۲۹ درصد در سایر مکانها رخ داده است.

شکل ۳. توزیع و پراکنش سوختگی در شهر رشت در سالهای آماری

نتیجه گیری

در سالهای اخیر با توجه به افزایش جمعیت و شهرنشینی در کلانشهر رشت روند توسعه شهری نامناسب بوده و بر این اساس سطوح شهری با توجه به وسعت، تعداد و تراکم جمعیت در شهر رشت در قالب تقسیمات درون شهری ۵ منطقه، ۱۵ ناحیه و ۵۵ محله تقسیم گردیده است. بدلیل افزایش چشمگیر آتش سوزی در شهر رشت در سالهای اخیر بخصوص در حاشیه و محلات پایین شهر این طور به نظر می‌رسد که نوع و علل سوختگی نسبت به گذشته‌های دور متفاوت بوده و نگارنده‌گان نیز در تحقیق حاضر به دنبال شناسایی مکان‌ها و محدوده‌های بروز حادثه منجر به سوختگی برحسب تقسیمات درون شهری در سطح شهر رشت طی پنج سال اخیر به همراه علل و عوامل موثر در بروز سوختگی می‌باشند. با توجه به مطالعات اسنادی و تماس تلفنی با بیماران دچار سوختگی بیشتر بیماران در منزل خود دچار سوختگی شده و تعدادی از بیماران در محل کار خود به طرق مختلف دچار حادثه گشته‌اند. در مجموع از تعداد ۶۹۷ نفر مراجعه کننده به بیمارستان در طی پنج سال اخیر که دچار سانحه سوختگی گردیده‌اند. تعداد ۴۶۰ نفر حدود ۶۶ درصد نوع و علت سوختگی خود را مایعاتی چون آب جوش، شیر و چای داغ، روغن و خورش و هرگونه مایعاتی که باعث سوختگی شده، ۶۲ نفر حدود ۸,۹ درصد بر اثر انفجار یا نشت گاز بصورت های مختلف از جمله ؛ گاز خوراکی پزی، گازپیک نیکی و سایر مواردی که با گاز در محل کار و خودرو و غیره مرتبط بوده می‌باشد. ۴۶ نفر برابر ۶,۶ درصد بوسیله بخاری و اجسام داغ دچار سوختگی شده، ۶۵ نفر برابر ۹,۳ درصد بصورت‌های مختلف از جمله روشن کردن آتش با الکل و ذغال و غیره دچار آتش سوزی

شده، ۱۶ نفر برابر ۲,۳ درصد بوسیله اسید، ۲ نفر (۰,۳ درصد) در اثر اشعه و پرتو درمانی، ۱۵ نفر برابر ۲,۱ درصد بر اثر برق گرفتگی در محل کار خود، ۴ نفر (۰,۶ درصد) بوسیله آهک و اصطحکاک و ۵ نفر (۰,۷) نیز مواد منفجره و ۶ نفر (۰,۹ درصد) نیز بوسیله آب رادیاتور دچار آتش سوزی و ۱۶ نفر برابر ۲,۳ درصد نیز به وسیله سایر موارد دچار سوختگی گشته‌اند. بنابراین در میان بیماران حادثه دیده برخی با آب رادیاتور ماشین دچار سوختگی گشته، برخی نیز با انفجار گاز به صورت مختلف در محل کار دچار حادثه گردیده، افراد زیادی نیز توسط بنزین دچار سوختگی گشته و در ماه اسفند نیز بدلیل استفاده از مواد منفجره دچار حادثه گشته‌اند. برخی از افراد نیز با روشن نمودن آتش و الکل دچار حادثه گشته‌اند. ولی بیشترین موارد سوختگی در بین افراد کمتر از ۱۳ سال و در اثر مایعات به صورت‌های مختلف اتفاق افتاده است. در مجموع مناطق حاشیه شهر و محلات پایین شهر از نظر حادثه سوختگی بیشتر از مناطق بالای شهر بوده است. نتایج تحقیق در زمینه محل حادثه نشان می‌دهد که از مجموع ۶۹۷ مورد سوانح سوختگی در شهر رشت ۶۴۴ مورد در منزل مسکونی اتفاق افتاده، ۱۱ مورد در مراکز تجاری و کسب و کار، ۱۴ مورد در معابر و گذرگاهها، ۱۲ مورد در کارگاه و کارخانه و ۱۶ مورد در سایر مکانها و بصورت‌های پراکنده اتفاق افتاده است. در واقع ۹۲,۳۹ درصد سوختگی‌ها در منزل مسکونی، ۱,۶ درصد در اماکن و مراکز تجاری، ۲ درصد در معابر و گذرگاهها، ۱,۷۲ درصد در کارگاهها و کارخانه و ۲,۲۹ درصد در سایر مکانها رخ داده است.

منابع

۱. امیر علوی سیروس، طلوعی محمد، شجاعی حسین، کوچکی نژاد لیلا، (۱۳۸۹)، اپیدمیولوژی سوختگی کودکان مراجعه کننده به مرکز فوق تخصصی سوانح، وختگی و ترمیمی ولایت رشت در سال ۱۳۸۷. فصلنامه علمی- پژوهشی فیض، دوره چهاردهم، شماره ۵،
۲. پیشنمازی، زهرا، کیانی آسیاب، آریتا، هروی کریموی مجیده و همکاران، (۱۳۹۰)؛ کیفیت زندگی در بیماران سوختگی. فصلنامه پژوهشکده علوم بهداشتی جهاد دانشگاهی (پایش). سال ۱۱ (شماره ۱)
۳. زائری، فرید، پیشنمازی، زهرا، کیانی آسیاب، آریتا، هروی کریموی، مجیده، نوروززاده، رضا، (۱۳۹۰)، کیفیت زندگی در بیماران سوختگی در نشریه پایش
۴. زمان زاده، وحید، ولیزاده لیلا، لطفی مژگان و همکاران، (۱۳۹۴)؛ تجربه زندگی با آسیب سوختگی: یک مطالعه کیفی. مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه. دوره ۱۳ (شماره ۱)
۵. غفارپور، غلامحسین، (۱۳۹۴)، از بین بردن جای سوختگی پوست، نشریه سلامت
۶. فتحی شیخی، مریم، شمسی، محسن، خورسندی، محبوبه، رنجبران، مهدی، (۱۳۹۳)، سنجش سازه‌های مدل اعتقاد بهداشتی در خصوص پیشگیری از بروز سوانح و حوادث در کودکان شهرستان خرم آباد در سال ۱۳۹۳، نشریه ارتقای ایمنی و پیشگیری از مصدومیت‌ها
۷. فرامرزی، حسین، باقری، پژمان، محمدی، علی اکبر، هادی زاده، عفت، (۱۳۹۲)، همه‌گیر شناسی سوختگی در استان فارس در سال ۱۳۸۹، نشریه مجله اپیدمیولوژی ایران
۸. هادیان جزی، محمدرضا، ساجدی، فیروزه و صانحی، یلدا، (۱۳۸۳)، فراوانی سوختگی‌های الکتریکی، شیمیایی و حرارتی در کودکان و نوجوانان مراجعه کننده به بیمارستان سوانح و سوختگی شهید مطهری تهران در سال ۱۳۸۱، مجله دانشگاه علوم پزشکی ایران، سال یازدهم، شماره ۴۳
۹. یاسمی، محمد رسول، یاسمی، مسعود، روغنی، علیرضا، یعقوبی، مریم، زمانی، نرگس، سایه میری، کورش، (۱۳۹۲)، بررسی درصد سوختگی در افراد اقدام کننده به خودسوزی در استان ایلام در بین سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۷۲، مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی ایلام

11. Brunnicardi FC AD, Billiar TR, Dunn DL, et al. Schwartz's PRINCIPLES OF SURGERY. Edition. New York: McGraw-Hill Professional; 2010. chapter p.8 199.
12. Edelman LS, Cook LJ, Saffle JR, et al. Burn injury in Utah: demographic and geographic risks. *J Burn Care Res.* 2010;31(3):375-84.
13. Edelman LS. Using geographic information systems in injury research. *J Nurs Scholarsh.* 2007;39(4):306-11.
14. Emir Alavi C, Salehi SH, Tolouei M, et al. Epidemiology of Burn Injuries at a Newly Established Burn Care Center in Rasht. *Trauma Monthly.* 2012;17(3):341-346.
15. Holmes JHO, Heimbach DM : Burns. In : Brunnicardi F. Charles & et al : Schwartz s principles of surgery. 8th ed. 2005 , vol : 1 , MC Graw-Hill pub: 189-221.
16. Hosseini RS, Askarian M, Assadian O. Epidemiology of hospitalized female burns patients in a burn center in shiraz. *Eastern Mediterranean Health journal.* 2007.13 (1).pp :113-118.
17. Mian MA, Haque A, Mullins RF, Fiebiger B, Hassan Z. Urban-Rural Dichotomy of Burn Patients in Georgia and South Carolina: A Geographic Information System Study. *J Burn Care Res.* 2015 Sep-Oct;36(5):e267-73.
18. Peck MD. Epidemiology of burns throughout the World. Part II: Intentional burns in adults. *Burns.* 2012.
19. Peck, MD (2011 Nov). "Epidemiology of burns throughout the world. Part I: Distribution and risk factors". *Burns: journal of the International Society for Burn Injuries* 37 (7): 1087–100. doi:10.1016/j.burns.2011.06.005. PMID 21802856. Check date values in: |date= (help)
20. Williams KG, Schootman M, Quayle KS, Struthers J, Jaffe DM. Geographic variation of pediatric burn injuries in a metropolitan area. *Acad Emerg Med.* 2003 Jul;10(7):743-52.

